

# Rapport

## Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het college van burgemeester en wethouders van De Ronde Venen met zijn uitnodiging van 10 december 2008 tot het uitbrengen van een offerte het vertrouwen heeft opgewekt dat één van de offererende partijen de opdracht zou krijgen. Verzoeker acht zich daardoor misleid omdat hij met zijn offerte adviezen en informatie heeft prijsgegeven, die hij niet kosteloos zou hebben verstrekt indien hij had geweten dat geen van de aanbidders de opdracht zou krijgen.

## Beoordeling

### I. Bevindingen

1. De gemeente De Ronde Venen heeft sinds 2005 diverse plannen in voorbereiding voor onder meer de ontwikkeling van de nieuwe woonwijk Westerheul IV te Vinkeveen, waar naar verwachting de eerste woningen in 2011 kunnen worden opgeleverd. De gemeente besloot om in die nieuwe wijk gebruik te gaan maken van een duurzame energiebron, waarbij warmte en koude worden opgeslagen in een waterlaag diep in de grond. De in de zomer opgeslagen warmte wordt in de winter gebruikt voor verwarming en het in de winter afgekoelde water dient in de zomer als koeling.
2. Overeenkomstig de openbare aanbestedingsprocedure is het bestek voor het bouwrijp maken van de grond van Westerheul IV gepubliceerd op 22 oktober 2008. De inschrijving sloot op 2 december 2008, waarna de opdracht is gegund aan de laagste inschrijver.
3. Daarna ging het college van burgemeester en wethouders van De Ronde Venen over tot het vragen van een offerte voor een aantal opdrachten bij diverse partijen. Bij wijze van onderhandse aanbesteding nodigde het college per brief van 10 december 2008 een beperkt aantal, op mogelijke belangstelling in een opdracht geselecteerde, adviesbureaus uit tot het doen van een aanbod voor de uitwerking van een systeem voor koude en warmte opslag. Een van deze bureaus was verzoekers ingenieursbureau.

De aan verzoeker en anderen gestuurde brief bevatte mededelingen over de stand van zaken van het project, alsmede het volgende:

#### "Gevraagde onderdelen

- a. Vaststellen uitgangspunten. Gemeente levert woningbouwprogramma, fasering en planning en proefverkaveling aan en de eisen van de energieprestatie (incl. minimale eisen isolatie)

U stelt gewenste temperatuurniveaus voor en bouwkundige en installatietechnische maatregelen en consequenties.

- b. Uitwerken concepten. Een milieuhygiënisch optimum en een economisch optimum worden uitgewerkt, alsmede een referentie variant (zelfde energieprestatie met zonnepanelen, extra isolatie enz.). Gekeken wordt naar de installaties in de woningen, wijze van bijverwarming en regeneratie en varianten in collectiviteit van het systeem (deelgebieden).
- c. Vergelijking concepten op gebied van kosten, beheer, gebruiksmogelijkheden voor inwoners, energieprestatie.
- d. Detaillering effectenstudie ten behoeve van de vergunningaanvraag Grondwaterwet.
- e. Aanvraag vergunning Grondwaterwet
- f. Controleren van de ontwerpbeschikking en reageren op eventuele bezwaren.

#### Planning

(van medio februari tot december 2009: N.o.)

Graag zien wij uw offerte uiterlijk 5 januari 2009 tegemoet."

4. Verzoeker stuurde de gemeente op 24 december 2008 zijn offerte voor een uitwerking van de concepten voor een warmte/koude opslagsysteem. In die offerte is gedetailleerd ingegaan op de ten behoeve van de gevraagde onderdelen te verrichten werkzaamheden. Verder wees verzoeker erop, dat de opdracht zou worden aanvaard op de voorwaarden in de "Regeling Verhouding Opdrachtgever en Adviserend Ingenieursbureau" (R.V.O.I. 2001, zie Achtergrond, onder 4.), alsmede dat op de offerte zijn intellectuele eigendomsrecht rustte en dat openbaarmaking alleen met zijn toestemming was toegestaan.

Op 12 januari 2009 bevestigde de gemeente de ontvangst van verzoekers offerte, met de mededeling dat zodra er een beslissing over het verstrekken van de opdracht was genomen hij daarover zou worden geïnformeerd.

5 Het college deelde verzoeker per brief van 29 januari 2009 onder meer het volgende mee:

"Tot onze spijt delen wij u mee dat wij hebben besloten om de opdracht terug te nemen. Hieronder lichten wij deze beslissing toe. Wij hebben de stappen die wij volgen, om tot de aanleg van het warmte/koude opslagsysteem te komen, heroverwogen. De reden hiervoor is, dat wij het systeem niet zelf gaan aanleggen. Wij hebben daarom besloten dat wij de gedetailleerde uitwerking van het warmte/koude opslagsysteem willen overlaten aan de partij die deze opdracht aanbesteed krijgt. Datzelfde geldt voor de aanvraag vergunning Grondwaterwet."

6. Verzoeker wendde zich per brief van 5 februari 2009 tot het college met onder meer het volgende:

"De essentie van de brief van 29 januari betekent dat er thans geen sprake meer is van een aanbidding waarbij gunning aan een van de offerende betrokkenen aan de orde is. Aangezien u geen offerte hebt aangevraagd die vrijblijvend zou moeten zijn en ons bureau niet specifiek een vrijblijvende offerte heeft uitgebracht, wijs ik u er op, dat in de brief van 29 januari in het geheel niet wordt gesproken over het aspect van de door ons bureau ingebrachte advisering ten aanzien van welke onderdelen en subonderdelen het gevraagde bureauwerk wel of niet zou moeten bevatten. Dit is niet correct.

U zult begrijpen dat het niet zo kan zijn, dat voor dit geval door ons bureau diverse rapporten zijn bestudeerd, dat vervolgens onze bureau expertise wordt ingezet en dat dan - terwijl ons schriftelijk over de gunning een geheel andere systematiek was voorgesteld dan via een door uw gemeente teruggedraaide beslissing uiteindelijk aan de orde zal komen - uw gemeente daar het profijt van heeft zonder enige vergoeding.

Bijgaand heb ik dan ook een factuur van de desbetreffende advieskosten bijgevoegd. Ik ga er van uit dat dit een redelijke vergoeding is voor onze advisering."

De bijgevoegde factuur bedroeg € 4.432,75 voor verrichte advieswerkzaamheden.

7. Het college deelde verzoeker per brief van 10 februari 2009 onder meer het volgende mee:

"Wij geven geen gehoor aan uw aanspraak op vergoeding van door u gemaakte kosten. U geeft aan dat wij niet expliciet hebben gevraagd om een vrijblijvende offerte. Dat is niet nodig, omdat een offerte in beginsel zelf vrijblijvend is. Na ontvangst van de offertes wordt immers pas besloten of, en zo ja, aan wie, de opdracht wordt gegund. Er is in dit geval van tevoren géén afspraak gemaakt over vergoeding van de kosten die u voor de offerte maakt. U heeft ons voorafgaand aan het uitbrengen van uw offerte niet geïnformeerd over uw aanspraak op vergoeding van kosten. Op uw website hebben wij daar ook geen leveringsvoorwaarden van uw kant gevonden. Daarom nemen wij uw factuur niet in behandeling.

Overigens ervaren wij uw werkwijze en de toon in uw brieven als onprettig. Wij verbazen ons erover dat u ons op deze manier benadert, aangezien er in de toekomst opdrachten van onze kant kunnen zijn, waar u wellicht in geïnteresseerd bent."

8. Verzoeker wendde zich vervolgens op 18 februari 2009 tot de Nationale ombudsman. Volgens verzoeker is hij door de in de offerte-aanvraag opgenomen informatie misleid en zou hij zonder die misleidende informatie niet de gedetailleerde adviesaspecten in zijn offerte hebben verwerkt, zoals hij nu had gedaan.

Verder achtte verzoeker het de vraag of de handelwijze van de gemeente maatschappelijk wel verantwoord was, door partijen offertes te laten doen en dan door de opdracht terug te nemen, zonder verdere kosten, profijt te trekken van de ingebrachte expertise.

Volgens verzoeker is met de omgang van een opdrachtgever met een potentiële opdrachtnemer ook een principiële aspect gemoeid. Immers, het gaat niet aan om bij een wijziging in de gemeentelijke besluitvorming die tot gevolg heeft dat geen opdracht wordt verleend, de gegadigde voor te houden dat hij wellicht een volgende keer een opdracht kan krijgen. Verzoeker achtte dat een vorm van misbruik van de diensten van het bedrijfsleven.

In zijn reactie op het verslag van bevindingen stelde verzoeker dat hij het belang van zijn principiële standpunt nog eens heeft willen benadrukken door het college op 5 februari 2009 een factuur van € 4.432,75 voor zijn advieswerkzaamheden te sturen.

9. In reactie op de klacht en de in verband daarmee gestelde vragen deelde het college de Nationale ombudsman het volgende mee:

"Wij blijven bij ons standpunt dat vrijblijvend offerte is aangevraagd, dat wil zeggen een prijsopgave voor goederen/diensten. Van het tot stand komen van een overeenkomst is geen sprake. Er zijn geen afspraken gemaakt over vergoeding van kosten voor het uitbrengen van offerte. Klager heeft ons voorafgaand aan het uitbrengen van de offerte ook niet gemeld dat hieraan kosten waren verbonden.

Bij een onderhandse aanbesteding, zoals hier aan de orde, is het gebruikelijk dat na de ontvangst van offertes wordt besloten of, en zo ja aan welke aanbieder, de opdracht wordt gegund. In dit geval hebben wij besloten de opdracht aan geen van de aanbieders te gunnen. Echter, ook als de opdracht aan één van andere aanbieders was gegund, had klager geen aanspraak kunnen maken op vergoeding van kosten.

Voorgaande neemt niet weg dat wij op het moment van onze uitnodiging tot het uitbrengen van offerte de intentie hadden de opdracht aan één van de aanbieders te gunnen. Wij betreuren het dan ook dat klager zich door onze uitnodiging misleid acht, omdat hij met zijn offerte adviezen en informatie heeft prijsgegeven die hij niet kosteloos zou hebben verstrekt indien hij had geweten dat geen van de aanbieders de opdracht zou krijgen. Dit is echter een consequentie van het vrijblijvende karakter van een offerte."

In reactie op de gestelde vragen deelde het college nog het volgende mee.

#### a. wat betreft de offerte

Er is offerte gevraagd aan drie partijen, die alle drie hebben gereageerd. De offerte van verzoeker bevatte de informatie waar om was verzocht en niet meer. Wel bood verzoeker optioneel extra werkzaamheden aan voor het opstellen van een bestek á € 45.000.

Verzoekers offerte bevatte uitsluitend een beknopt plan van aanpak en een prijs, zodat daar in principe geen onderzoek voor nodig is geweest.

b. wat betreft het terugnemen van de opdracht.

Gelijktijdig met de uitnodigingen voor een offerte voor een warmte/koude opslagsysteem zijn aan andere partijen offertes gevraagd voor procesbegeleiding en het oprichten van een gemeentelijk duurzaam energiebedrijf. Uit de gesprekken met de aanbieders bleek dat het raadzaam was, dat de gemeente zich nog niet op onderdelen zou vastleggen omdat dit aan de ontwikkeling en verdere uitwerking van plannen in de weg zou kunnen staan. De inschatting was, dat zéér weinig partijen zouden inschrijven op een aanbesteding voor de aanleg van een compleet warmte/koude opslagnetwerk. Daarop is besloten om de uitwerking van dat opslagnetwerk mee te nemen in de aanbestedingsprocedure voor de aanleg en instandhouding van dit netwerk. De vergunningaanvraag ingevolge de Grondwaterwet wordt dan verzorgd door de partij die het netwerk en de installaties gaat aanleggen.

De consequentie van deze beslissing was dat geen opdracht is gegeven voor de uitwerking. De drie aanbieders zijn hierover geïnformeerd.

De aanbestedingsprocedure is in voorbereiding en de opdracht wordt volgens plan op 1 oktober 2009 aan de gemeenteraad voorgelegd.

Het externe bureau dat op 28 mei 2009 opdracht heeft gekregen om de aanbestedingsprocedure te begeleiden heeft niet de beschikking gekregen over de offertes van andere bedrijven en heeft daar ook niet om gevraagd. Die informatie is niet beschikbaar gesteld omdat van dat bureau juist een eigen inschatting van een optimaal proces gewenst was. Daaruit blijkt voor een deel ook van de deskundigheid van het bureau. Het is ook niet de bedoeling om de offerte alsnog aan derden ter beschikking te stellen.

De opdracht voor een warmte/koude opslagsysteem wordt pas gegund na de openbare aanbestedingsprocedure. Verzoeker kan dan of zelf, of in een consortium een aanbieding doen. De aanbesteding wordt bekend gemaakt via de Aanbestedingskalender (een website op het internet waar de bedrijven en organisaties in Nederland gebruik van maken om opdrachten tot aanbesteding van werken en diensten aan te kondigen; N.o.).

10. Verzoeker reageerde op hiervoor, onder 9. opgenomen brief van het college met onder meer het volgende.

De stelling van het college dat het de intentie had om één van de aanbieders de opdracht te gunnen is geen volledige voorstelling van zaken. Immers in de uitnodiging van 1 december 2008 is vermeld dat was besloten dat een koude-warmte opslagsysteem zou komen en ook dat was besloten om dat verder uit te werken. Het is dan een grove

nalatigheid om niet in de uitnodiging te vermelden dat het slechts ging om intenties, als gevolg waarvan verzoeker ernstig misleid is.

Het college gaat ook voorbij aan zijn verantwoordelijkheid voor het verstrekken van juiste en volledige informatie in een offerte-aanvraag, om te voorkomen dat aanbieders op het verkeerde been worden gezet. Met name nu het een nieuw soort project betrof had van het college enige nadenkendheid mogen worden verwacht. En mocht het niet goed gaan, dan had, buiten het juridische aspect om, toch excuses kunnen worden aangeboden aan degene die daardoor niet correct is behandeld.

Het college stelt in zijn brief verder dat het "gebruikelijk" is om na ontvangst van de offertes te beslissen aan wie een opdracht wordt gegund, maar gaat niet nader in op wat dan onder "gebruikelijk" moet worden verstaan. Volgens de gemeentelijke nota "Inkoop en Aanbestedingenbeleid" (zie Achtergrond, onder 3.) is het niet gunnen van een opdracht aan een aanbieder alleen mogelijk indien het bouwproces onmogelijk is gemaakt. Dat strookt niet met de inschatting van het college dat er zeer weinig partijen zouden inschrijven voor de desbetreffende opdracht.

Tot slot wees verzoeker er nog op dat al heeft het college niet de intentie om zijn offerte aan derden ter beschikking te stellen, daarvoor zijn toestemming is vereist.

## **II. Beoordeling**

11. Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat gerechtvaardigde verwachtingen van burgers en organisaties jegens overheidsinstanties door die overheidsinstanties worden gehonoreerd.

Niet iedere handeling of mededeling van een bestuursorgaan of ambtenaar leidt tot een gerechtvaardigde verwachting. Daarbij spelen de omstandigheden een belangrijke rol. De mate van gerechtvaardigdheid kan dus verschillen. In de praktijk blijkt dat verwachtingen onder meer kunnen worden gewekt door het verstrekken van specifieke informatie, door het doen van toezeggingen, door het maken van afspraken of door het sluiten van een overeenkomst.

12. In de situatie van dit geval was nog geen sprake van een overeenkomst. Het betrof een uitnodiging aan een mogelijk geïnteresseerde in een opdracht om de informatie te verstrekken die nodig is om te kunnen beoordelen of is voldaan aan de voorwaarden om tot een overeenkomst te kunnen komen. Indien die uitnodiging is aanvaard en de verstrekte informatie moet leiden tot de conclusie dat is voldaan aan de voorwaarden, staat in beginsel niets in de weg aan het verlenen van de opdracht en een overeenkomst aan te gaan

13. in het geval dat een overheidsinstantie een of meer potentiële aanbieders uitnodigt tot het doen van een offerte en in die uitnodiging aangeeft dat het gaat om een onderhandse

aanbesteding, is dat niet vrijblijvend. Immers, een aanbesteding onderscheidt zich van een verzoek om een vrijblijvende offerte uit te brengen, doordat de vragende (overheids)partij daarbij selectie- en gunningscriteria stelt. Degene die op een uitnodiging tot het doen van aanbod reageert en aan de gestelde criteria voldoet, mag er in beginsel op vertrouwen dat hij in aanmerking komt voor het verkrijgen van de opdracht.

14. In de situatie van dit geval is verzoeker per brief van 10 december 2008 uitgenodigd om een offerte uit te brengen. In die brief wees het college er weliswaar niet op, dat het hier een uitnodiging in het kader van een onderhandse aanbesteding betrof, maar het college bevestigde in zijn reactie op de klacht in het kader van het onderzoek dat het hier ging om een onderhandse aanbesteding.

15. De gemeente De Ronde Venen hanteert als vast beleid (zie Achtergrond, onder 3) dat bij een onderhandse aanbesteding een afweging plaatsvindt op basis van vooraf vastgestelde gunningscriteria met betrekking tot óf de laagste prijs óf de economisch voordeligste aanbieding. Aan een beoordeling of verzoekers aanbieding aan de gestelde criteria voor een gunning voldeed, en of aan hem of een van de andere aanbidders een opdracht kon worden verleend is het college echter niet toegekomen.

In de gemeentelijke beleidsnota met betrekking tot aanbestedingen is opgemerkt, dat op het uitgangspunt dat in beginsel één van de aanbidders de opdracht wordt gegund een uitzondering mogelijk is.

16. Het college is op zijn intentie om één van de aanbidders de opdracht voor de uitwerking van een warmte/koude opslagsysteem te gunnen teruggekomen, omdat uit de gelijktijdig gestarte aanbestedingsprocedure voor de begeleiding van een op te richten gemeentelijk energiebedrijf inmiddels was gebleken dat de gemeente zich beter nog niet op onderdelen kon vastleggen.

Gelet op de aard van het project en de omstandigheid dat de gemeente voor de ontwikkeling van het project is aangewezen op de expertise en specialistische kennis van derden is aannemelijk, dat het college zich niet heeft gerealiseerd dat het voor een uitnodiging tot het doen van een offerte aan verzoeker en anderen rond 10 december 2008 nog te vroeg was.

17. Feit is dat verzoeker en andere aanbidders die op uitnodiging van het college een offerte hebben gedaan zich daarvoor kosten en moeite hebben getroost, dat wil zeggen in de alleszins gerechtvaardigde verwachting dat indien de offerte aan de voorwaarden zou voldoen een opdracht zou worden verleend aan een van de aanbidders. Het is echter eigen aan een aanbestedingsprocedure, dat degenen die de opdracht niet krijgen voor hun inspanningen niet worden beloond, uiteraard tenzij daar afspraken over gemaakt zijn. Degene die op een uitnodiging om een offerte te doen ingaat, aanvaardt daarmee dus het risico dat zijn inspanningen niet het verhoopte resultaat zullen opleveren.



18. Tegelijkertijd met de uitnodigingen voor een offerte voor een koude/warmte opslagsysteem zijn aan andere partijen offertes gevraagd voor procesbegeleiding en het oprichten van een energiebedrijf. Na gesprekken met aanbieders verkreeg het college het inzicht dat beter nog niet kon worden ingegaan op offertes zoals die van verzoeker omdat dit de ontwikkeling van andere plannen in de weg kon staan. Op de keuze van het college valt op zichzelf niets af te dingen, immers deze is in het belang van de efficiency en het welslagen van de plannen met de nieuwe woonwijk als geheel. Het gaat echter niet aan om de nadelige gevolgen van die keuze dan voor rekening van de aanbieders zoals verzoeker te laten komen. Indien tijdig een afweging van alle daarvoor in aanmerking komende factoren was gemaakt had dat kunnen leiden tot het inzicht dat er vooralsnog geen aanleiding was om offertes voor een opslagsysteem te vragen. In dat geval was verzoeker en anderen die zijn uitgenodigd de inspanning en kosten van een offerte bespaard gebleven.

19. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat het college onvoldoende oog heeft getoond voor de belangen van verzoeker bij een gepaste waardering van zijn inspanningen. Door zich op het standpunt te blijven stellen dat verzoekers aanbieder een vrijblijvende offerte betrof, heeft het college dan ook miskend dat verzoeker is benadeeld.

Deze overweging is aanleiding tot het doen van een aanbeveling

De onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van De Ronde Venen is niet behoorlijk.

## **Conclusie**

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van De Ronde Venen is gegrond, wegens schending van het rechtszekerheidsvereiste.

## **Aanbeveling**

Het college van burgemeester en wethouders van De Ronde Venen wordt in overweging gegeven om verzoeker een tegemoetkoming te verstrekken in de kosten die hij voor zijn inspanningen heeft gemaakt.

## **Onderzoek**

Op 19 februari 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Amersfoort, met een klacht over een gedraging van het college van burgemeester en wethouders van De Ronde Venen. Nadat verzoeker op 2 maart en 23 april 2009 gebruik had gemaakt van de gelegenheid om zijn standpunt nader toe te lichten werd besloten om

een onderzoek in te stellen.

In het kader van het onderzoek werd het college verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tevens werd het college een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reacties van betrokkenen gaven aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen en aan te vullen.

#### Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. De brief van verzoeker van 18 februari 2009, met bijlagen
2. De reactie op de klacht van het college van burgemeester en wethouders van De Ronde Venen van 29 juli 2009.

### Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

### Achtergrond

#### 1. Wettelijke voorschriften met betrekking tot een aanbesteding

a. In hoofdstuk 6 van het Burgerlijk Wetboek zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot de totstandkoming van overeenkomsten. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat een voorstel tot een bepaling over de precontractuele verhoudingen is geschrapt, omdat men de ontwikkelingen in de rechtspraak wilde afwachten.

b. Een overheidsinstantie die een werk wil laten uitvoeren is niet vrij in de wijze waarop het potentiële uitvoerders kan benaderen. Ten eerste zijn er Europese aanbestedingsrichtlijnen, die de vrijheid tot kiezen van een aanbestedingsmogelijkheid begrenzen en die ten doel hebben dat de deelnemers aan een procedure op gelijke wijze worden behandeld en een transparante procedure wordt gevolgd. Deze regels zijn in het Nederlandse rechtstelsel geïmplementeerd door onder meer het Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten (Bao, Staatsblad 2005, 208). Voor opdrachten voor werken waar een bedrag van minder dan € 206.000 (per 1 januari 2008) mee is gemoeid hoeft een decentrale overheidsinstantie geen openbare aanbestedingsprocedure te volgen en is in dat geval het Bao ook niet van toepassing.

## 2. Jurisprudentie

De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 15 november 1957 (Baris/Riezekamp NJ 1858, 67) een principiële grondregel gegeven voor de wijze waarop onderhandelende partijen met elkaar dienen om te gaan: "Door in onderhandeling te treden over het sluiten van een overeenkomst komen partijen te staan in een bijzondere, door de goede trouw beheerste rechtsverhouding die meebrengt, dat zij hun gedrag mede moeten laten bepalen door de gerechtvaardigde belangen van de wederpartij."

Hoe ver die verplichting van de ene partij om naast haar eigen belang ook rekening te houden met een gerechtvaardigd belang van de andere partij is geconcretiseerd in een arrest van 18 januari 1982 (Plas/Valburg, NJ 1983, 723). De leidinggevende gedachte die wordt gevolgd is, dat naarmate onderhandelingen zich verder verdichten, partijen minder vrijblijvend tegenover elkaar komen te staan. De onderhandelingen kunnen in drie van elkaar te onderscheiden fasen geraken. In de eerste fase zijn partijen vrij om op iedere ogenblik, zonder verdere consequenties de tussen hen lopende onderhandelingen af te breken. In de tweede fase zijn de onderhandelingen zover gevorderd dat het partijen niet meer vrijstaat om de onderhandelingen af te breken zonder de door de andere partijen gemaakte kosten geheel of deels te vergoeden. In de derde fase zijn de onderhandelingen zover gevorderd dat het afbreken daarvan in strijd is met de redelijkheid en billijkheid en dus niet meer vrijstaat.

## 3. wat betreft het gemeentelijk beleid

De gemeente De Ronde Venen heeft in de nota Inkoop en Aanbestedingsbeleid van januari 2008 de doelstellingen van dat beleid vastgelegd. Het betreft onder meer de bevordering van de naleving van de wet- en regelgeving op dit terrein en het waarborgen van de integriteit bij de aanbesteding.

Één van de uitgangspunten ("Uitgangspunt 9") is dat het afwegen van prijs en kwaliteit plaatsvindt op basis van vooraf vastgestelde geschiktheidseisen of selectiecriteria met betrekking tot de aanbieder en gunningscriteria die aan de aanbidding worden gesteld.

Wat betreft de selectiecriteria worden de Europese en nationale regels toegepast bij de openbare aanbesteding, maar niet bij de onderhandse aanbesteding.

De gunningscriteria zijn óf de laagste prijs óf de economisch voordeligste aanbidding.

Tot slot van punt 9 vermeldt de nota:

"De geformuleerde criteria moeten objectief en meetbaar zijn Criteria die niet zijn bekendgemaakt, mogen bij het maken van de uiteindelijke keuze niet worden gebruikt.

Opdrachtgevers die een aanbesteding houden, hebben juridisch gezien in beginsel een gunningplicht. Maar er zijn uitzonderingen, zoals:

- \* het ontbreken van aanbiedingen onder de begroting van de opdrachtgever (...)
- \* als geen van de aanbieders met een inschrijfsom lager dan de zorgvuldige en redelijke begroting van de opdrachtgever voldoet aan de geschiktheidseisen;
- \* Fysieke, bestuurlijke, politiek en juridische beperkingen die het bouwen onmogelijk maken (...)."

#### 4. wat betreft de standaardvoorwaarden voor een overeenkomst

De "Regeling van de verhouding tussen opdrachtgever en ingenieursbureau" van juli 2001 (R.V.O.I. 2001) omschrijft de rechtsverhouding die ontstaat indien een opdrachtgever aan een adviserend ingenieursbureau een opdracht geeft tot het verrichten van de in de regeling bedoelde werkzaamheden

Onder opdracht in de zin van deze regeling wordt verstaan de overeenkomst waarin de opdrachtgever het adviesbureau opdraagt bepaalde werkzaamheden te verrichten en waarop deze regeling van toepassing is (artikel 1).

Verder is bepaald dat de opdracht tot stand is gekomen indien het adviesbureau het overeengekomene schriftelijk heeft bevestigd of een schriftelijk aanbod daartoe van het adviesbureau door de opdrachtgever schriftelijk is bevestigd (artikel 4).

Met betrekking tot de eigendom en het gebruik van documenten is bepaald dat de door het adviesbureau aan de opdrachtgever afgegeven documenten eigendom worden van de opdrachtgever en door hem mogen worden gebruikt voor het doel waarvoor zij zijn vervaardigd, echter onder de voorwaarde dat de opdrachtgever aan zijn financiële verplichtingen tegenover het adviesbureau heeft voldaan (artikel 17).